

El llenguatge

Fer-ho

El verb fer és el verb d'acció per antonomàsia i, com a tal, pot substituir —acompanyat del pronom ho o d'un terme equivalent— qualsevol altre verb (amb el conjunt dels seus complements o modificacions) en aquells casos en què no el volem repetir. Podem dir, per exemple, Com que veia que el seu germà gran s'enfilava als arbres ell també ho volia fer, en què ho volia fer equival a es volia enfilars als arbres.

Amb aquesta capacitat per a la substitució d'un altre verb i, per tant, d'un infinitiu, el verb fer entra en concurrència amb els pronoms que poden exercir aquesta funció: ho, en i hi. Però, com a norma general, sembla que cal donar la preferència a les solucions amb aquests pronoms. Així, en alguna ocasió, poden alternar com a frases equivalents Intentarem fer-ho i Ho intentarem, però, sens dubte, la segona seria la més normal i la preferible. En canvi, ben sovint, observem l'ús de frases com Accedeixen a fer-ho. Es neguen a fer-ho. Tenen ganes de fer-ho. No ens vam recordar de fer-ho, etc. en lloc de Hi accedeixen, S'hi neguen, En tenen ganes o No ens en

vam recordar. Aquest fet és degut, segurament, a la influència del castellà, el qual, no disposant de formes pronominals equivalents a en i hi amb què substituir els infinitius introduïts per una preposició, sol recórrer, en aquests casos, a la capacitat de substitució del verb fer (és a dir, «hacer»). Es un fet, doncs, que cal tenir present ja que sembla, com hem dit, generalment preferible S'hi neguen a Es neguen a fer-ho.

Però no podem pas establir el que acabem de dir com una norma general. Amb segons quines locucions o perifrasis verbals l'ús de la partícula pronominal es revela impossible i cal, doncs, recórrer a l'altra solució: Tothom el va felicitar però jo vaig ésser el primer a fer-ho. En altres casos, l'ús dels pronoms pot originar construccions una mica forçades o «dures» i fins i tot de sentit poc clar i resulta, per tant, també preferible la solució que permet el verb fer amb la seva capacitat de substitució: Els ajudaré encara que no tinc obligació de fer-ho. Li hauria d'escriure però no trobo mai el moment de fer-ho.

Albert Jané